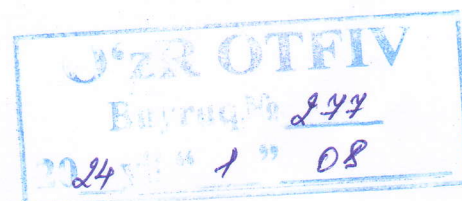

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

***70811101- Dorivor o'simliklarni yetishtirish va qayta ishlash
texnologiyasi magistratura mutaxassisligining***

MALAKA TALABI

Toshkent-2024

ISHLAB CHIQILGAN :
Toshkent davlat agrar universiteti

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligining
2024 yil « 1 » 08 dagi 242 - sonli buyrug‘i bilan tasdiqlangan.

JORIY ETILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi.

Mazkur Malaka talablari “Oliy ta’limning davlat ta’lim standarti. Asosiy qoidalar”, “Oliy ta’limning davlat ta’lim standarti. Oliy ta’lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori”, O‘zbekiston Respublikasi Milliy va tarmoq malaka doiralari (ramkasi), kasbiy standartlar va kadrlar buyurtmachilari takliflariga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me’yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		bet
1.	Umumiy tavsifi.....	4
1.1.	Qo‘llanish sohasi	4
1.1.1.	Malaka talabining qo‘llanilishi.....	4
1.1.2.	Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari	4
1.2.	Kasbiy faoliyatlarining tavsifi	4
1.2.1.	Kasbiy faoliyatining sohalari.....	4
1.2.2.	Kasbiy faoliyatlarining obyektlari.....	5
1.2.3.	Kasbiy faoliyatlarining turlari	5
1.2.4.	Kasbiy vazifalari.....	5
2.	Kasbiy kompetensiyalariga qo‘yiladigan talablar	8
3.	Amaliyotlarga qo‘yiladigan talablar	8
4.	Fanlar katalogining tuzilishi	9
	Bibliografik ma’lumotlar	10
	Kelishuv varag‘i.....	11

1. Umumiy tasnifi

70811101 – *Dorivor o‘simliklarni yetishtirish va qayta ishlash texnologiyasi* mutaxassisligi bo‘yicha magistrlar tayyorlash kunduzgi ta‘lim shakllarida amalga oshiriladi. Mutaxassislik bo‘yicha o‘qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Magistratura dasturining me‘yoriy muddati 2 yil.

1.1. Qo‘llanish sohasi.

1.1.1. Malaka talabining qo‘llanishi

70811101 – *Dorivor o‘simliklarni yetishtirish va qayta ishlash texnologiyasi* magistratura mutaxassisligining malaka talabining qo‘llanishi.

Malaka talabi 70811101 – *Dorivor o‘simliklarni yetishtirish va qayta ishlash texnologiyasi* magistratura mutaxassisligi bo‘yicha magistrlar tayyorlovchi barcha oliy ta‘lim muassasalari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

Mazkur magistratura mutaxassisligi bo‘yicha malaka talablari, o‘quv reja va o‘quv dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o‘quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas‘ul hamda o‘z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta‘lim muassasalari boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o‘quv bo‘limi boshlig‘i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor- o‘qituvchilari;

magistratura mutaxassisligining o‘quv rejasi va o‘quv dasturlarini o‘zlashtiruvchi oliy ta‘lim muassasasining talabalari;

magistrant bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalari;

ta‘limni boshqarish bo‘yicha vakolatli davlat organlari;

oliy ta‘lim muassasasining moliyalashtirishni ta‘minlovchi organlar;

oliy ta‘lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;

kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

oliy ta‘lim muassasalariga o‘qishga kirayotgan bakalavr bitiruvchilari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2 Kasbiy faoliyatlarining tavsifi

1.2.1 Kasbiy faoliyatining sohalari.

“Dorivor o‘simliklarni ilmiy asoslangan holda yetishtirishga doir” ta‘lim sohasiga oid mutaxassislik bo‘lib, barcha ta‘limi muassasalarida mutaxassislikka oid fanlarni o‘qitish, O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy tadqiqot institutlari, markazlari, ilmiy ishlab chiqarish birlashmalarida ilmiy tadqiqot faoliyatini yuritish, dorivor o‘simliklar xom - ashyosi mahsuldorligini va sifatini oshirish maqsadida yer, suv, energetika va moddiy-texnika resurslaridan oqilona foydalanish hamda ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirishdan iborat bo‘lgan

“70811101- Dorivor o‘simliklarni yetishtirish va qayta ishlash texnologiyasi” mutaxassisligi

dorivor o‘simliklarni yetishtirish va qayta ishlash tarmog‘idagi fan va ishlab chiqarish, dorivor o‘simliklarda ilmiy-tadqiqotlar o‘tkazish, oliy va professional ta’lim muassasalarida, malaka oshirish va kadrlarni qayta tayyorlash tizimi muassasalarda maxsus fanlarni o‘qitishni tashkillashtirish kasbiy ko‘nikma, mutasaddilik qobiliyatiga yo‘naltirilgan inson faoliyatining vositalari, usullari, metodlari va uslublarining majmuasini qamrab oladi.

1.2.2. Kasbiy faoliyatining ob‘yektlari:

Oliy ta’lim, qayta tayyorlash va malaka oshirish, professional ta’lim muassasalarida pedagogik faoliyat;

Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy-tadqiqot institutlari va markazlarida hamda oliy ta’lim muassasalarida ilmiy-tadqiqot faoliyati va jarayonlar;

yer, suv, energetika va moddiy texnik resurslar, dorivor o‘simliklarni yetishtirish va qayta ishlash texnikasi;

kimyoviy va biologik vositalar;

dorivor o‘simliklarni yetishtirish va qayta ishlash jarayoni;

dorivor o‘simliklarni seleksiyasi va urug‘larini tayyorlash jarayoni;

dorivor daraxt va butalar turlarining assortimenti;

dorivor o‘simliklar urug‘lari va ko‘chatlari;

dorivor o‘simliklarni tabiiy va madaniy maydonlari;

dorivor o‘simliklar yetishtiriladigan korxonalar va tashkilotlarda boshqaruv tizimi;

ilmiy – tadqiqot jarayoni;

o‘quv jarayoni.

70811101 – Dorivor o‘simliklarni yetishtirish va qayta ishlash texnologiyasi magistratura mutaxassisligining bitiruvchilari pedagogik qayta tayyorlashdan o‘tgandan keyin, professional ta’lim muassasalarida ta’limning vakolatli boshqaruv organlari tomonidan aniqlanadigan majburiy va tanlov fanlarini o‘qitish bo‘yicha pedagogik faoliyati bilan shug‘ullanish xuquqiga ega bo‘ladi. Magistratura va undan yuqori ta’lim yo‘nalishlari bundan mustasno.

1.2.3. Kasbiy faoliyatlarining turlari.

- *ilmiy-tadqiqot faoliyati;*
- *pedagogik faoliyat;*
- *loyiha- tadqiqot;*
- *amaliy ishlab chiqarish faoliyati;*
- *tashkiliy-boshqaruv faoliyati;*

1.2.4. Kasbiy vazifalari.

70811101 – Dorivor o‘simliklarni yetishtirish va qayta ishlash texnologiyasi mutaxassisligi bo‘yicha Milliy malaka ramkasining 7 – malaka darajasi hamda

"70811101- Dorivor o'simliklarni yetishtirish va qayta ishlash texnologiyasi" mutaxassisligi magistr kasbiy faoliyatlarining sohalari, obyektlari va turlariga muvofiq magistr bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo'lishi zarur:

Ilmiy-tadqiqot faoliyatida:

ilmiy, amaliy tadqiqotlarni o'tkazish, tajriba natijalarini tahlil qilish va ular asosida ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish, ilmiy yangiliklarni kashf etish;

ilmiy maqolalar, ma'ruzalar, risola, o'quv adabiyotlar tayyorlash va tahrir qilish, o'tkazilayotgan tadqiqotlar mavzusi bo'yicha ilmiy sharhlarni ishlab chiqish, referatlar va bibliografiyalarni tuzish;

ilmiy adabiyotlar va internet tarmog'ida eng yangi ilmiy, konstruktorlik, texnologik va ekspluatatsion yutuqlar haqidagi ma'lumotlarni maqsadga yo'naltirilgan holda qidirish va topish;

ilmiy seminar, konferensiya va simpoziumlarni tashkil etish, o'tkazish hamda faol ishtirok etish;

dorivor o'simliklar mutaxassislik mavzusi bo'yicha ilmiy loyihalarni ishlab chiqish, yechilayotgan ilmiy muammolar va topshiriqlarning konseptual va nazariy modellarini ishlab chiqish;

dorivor o'simliklarni yetishtirishning progressiv texnologiyalarini tatbiq etish;

dorivor o'simliklarda eksperimental izlanish ishlarini namunaviy uslubiyatga asosan mustaqil o'tkazish va ulardan olingan natijalarga ishlov berishi;

ishlanmalar bo'yicha ilmiy hisobotlar tayyorlash;

ilmiy ishlarda zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanishi;

ilmiy seminarlar, simpoziumlar va ilmiy-amaliy konferensiyalar ishida ishtirok etishi va ma'ruzalar qilish;

innovatsion ko'rgazma yarmarkalarida ilmiy izlanishlar natijalarini namoyish etishi;

innovatsion ishlanmalarni ishlab chiqarishga tatbiq etish;

oliy ta'lim, qayta tayyorlash va malaka oshirish, dorivor o'simliklar mutaxassisligi bo'yicha pedagogik va o'quv-uslubiy faoliyat yuritish;

o'quv jarayonini va ilmiy faoliyatni tashkil qilish, zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalardan, o'qitishning texnik vositalaridan foydalanib o'quv mashg'ulotlarini o'tkazish;

masofaviy axborot texnologiya va o'quv-metodik majmualarni mukammal o'zlashtirish;

pedagogik va ilmiy mahorati hamda malakasini muntazam oshirib borish.

Ishlab chiqarish-texnologik faoliyatida:

dorivor daraxt va buta o'simliklarining urug'lari va ko'chatlarini yetishtirishda texnologik kartalardan foydalanish;

dorivor o'simliklarni urug'lari va ko'chatlarini yetishtirishda yangi texnologiyalarini tashkil etish;

"70811101- Dorivor o'simliklarni yetishtirish va qayta ishlash texnologiyasi" mutaxassisligi
dorivor o'simliklarni yetishtirishda zamonaviy texnologiyalarni tatbiq etish;
ishlab chiqarish jarayonlari va agrotexnik tadbirlarni bajarilish sifatini nazorat qilish;

zamonaviy axborot texnologiyalar, kompyuter texnikalari va kommunikatsion vositalarni amaliyotda qo'llash;

dorivor o'simliklarni plantatsiyalarini yaratishda zamonaviy texnologiyalarni qo'llash;

loyihaviy va dasturiy hujjatlarni ishlab chiqish qobiliyatiga ega bo'lishi lozim;
kasbiy etika kodeksiga rioya qilish lozim.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatida:

elektron texnologiyalar asosida korporativ o'qitishni tashkil qilish va korporativ ma'lumotlar bazasini rivojlantirish;

ishlab chiqarish faoliyati sifatini boshqarish jarayonlarini takomillashtirish;

ishlab chiqarish jarayonlarini samarali amalga oshirish uchun zarur bo'lgan ishlab chiqarish jarayonlari va resurslarini rejalashtirish;

zamonaviy axborot texnologiyalari tizimini yaratish va ularning ekspluatatsiyasi bilan bog'liq bo'lgan ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash usullarini mexanizmlarini ishlab chiqish;

atrof-muhitni muhofaza qilish, hayot faoliyati xavfsizligi va mehnat xavfsizligi talablariga mos holda dorivor o'simliklarni yetishtirish jarayonlari sifatini nazorat qilish monitoringini amalga oshirish;

dorivor o'simliklar sohasida ishlab chiqarish faoliyati sifatini nazorat boshqaruvini takomillashtirish;

axborot texnologiyalarining zamonaviy tizimidan foydalanib ishlab chiqarish jarayoni monitoringi mexanizmi va sifatini baholashni uslublarini ishlab chiqish;

atrof-muhitni muhofaza qilish, hayot faoliyati xavfsizligi va mehnat xavfsizligi talablariga mos holda dorivor o'simliklar sohasida ishlab chiqarish jarayonlari sifatini nazorat qilish tizimini takomillashtirish.

Loyiha-konstruktorlik faoliyatida:

dorivor o'simliklarni yetishtirish bo'yicha loyihalarni ishlab chiqish va birlamchi manbalarni tayyorlash;

dorivor o'simliklarni yetishtirish bo'yicha agrotexnik tadbiralari va texnologik xaritasini tuzish;

dorivor o'simliklarni yetishtirishda ekish sxemasi va ko'chat o'tkazish muddatlari hamda o'stirish agrotexnologiyalarini ishlab chiqish;

dorivor o'simliklar xom – ashyosi sifatini aniqlashda chet el va vatanimizda qo'llaniladigan usullari hamda asboblardan foydalanish;

loyiha tuzishda AKT va kompyuter texnikasidan foydalanish;

Axborot-tahliliy faoliyatida:

loyihalar samaradorligini baholash;

axborot-tahlil faoliyati natijalari bo'yicha hisobot tayyorlash;

boshqaruv qarorlarining samaradorligini baholash.

2. Kasbiy kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar

ilmiy dunyoqarashga doir bilimlar tizimini egallagan bo'lishi, umummetodologik fanlar asosi, iqtisodiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qilish qobiliyatiga ega bo'lishi;

xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, ilmiy tadqiqot va pedagogika metodologiyasini bilishi va kasbiy faoliyati undan zamonaviy ilmiy asosda kasb faoliyatida foydalana bilish;

yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o'z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olish;

o'zlashtirilgan bilimlarni ijodiy tanqidiy ko'rib chiqish va tahlil qilishi, ulardan ilmiy faoliyatida foydalana olishi;

o'z faoliyatida me'yoriy-huquqiy hujjatlardan foydalana olishi, o'zining kasbiy faoliyatida asosli mustaqil qarorlar qabul qila bilishi;

internet tarmog'idan axborotlarni olish, saqlash, qayta ishlashning asosiy usullari va vositalariga ega bo'lishi, axborotni boshqarish vositasi sifatida kompyuter bilan ishlash ko'nikmalariga ega bo'lishi;

axborot texnologiyalaridan foydalana olishi, axborotlashgan jamiyat sharoitida axborot texnologiyalarining mohiyati va ahamiyatini tushunish, axborot xuruji xavfi va tahdidlarni anglash, axborot xavfsizligining asosiy talablariga rioya qilish qobiliyatiga ega bo'lishi.

ilmiy amaliyot – umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan nazariy bilimlarni mustaxkamlash va ilmiy (ishlab chiqarish) jarayonlari bilan uyg'unlashtirish, tegishli ilmiy ko'nikmalar, kompetensiyalar va malakalarni shakllantirishga qaratilgan.

3. Amaliyotlarga qo'yiladigan talablar.

Ilmiy faoliyat – ilmiy-tadqiqot ishi va magistrlik dissertatsiyasini tayyorlash, ilmiy-pedagogik ishini olib borish va ilmiy amaliy tajribalar orttirish jarayonlari bilan uyg'unlashtirish, tegishli amaliy ko'nikmalar, kompetentsiyalar va malakalarni shakllantirishga qaratiladi.

Ta'lim mutaxassisligi bo'yicha quyidagi amaliyotlar o'tkaziladi:

1. Ilmiy tadqiqot ishi va magistrlik dissertatsiyasini tayorlash hamda himoya qilish;

2. Ilmiy-pedagogik ish;

3. Ilmiy amaliyot (tajriba orttirish)

4. Fanlar katalogining tuzilishi:

T/r	Fanning malakaviy kodi	O‘quv fanlari, bloklar va faoliyat turlarining nomlari	Umumiy yuklamaning xajmi, soatlarda	Kredit miqdori	Semestri
1.00		Majburiy fanlar	1380	46	
1.01	ITMM1204	Ilmiy-tadqiqot metodologiyasi	120	4	2
1.02	MFO‘MM1104	Maxsus fanlarni o‘qitish metodikasi	120	4	1
1.03	DO‘EITUM1104	Dorivor o‘simliklarni yetishtirishda ilmiy-tadqiqot uslublari	120	4	1
1.04	DO‘TRM1106	Dorivor o‘simliklarni introduksiyasi va akklimatizatsiyasi	180	6	1
1.05	DO‘EITM1206	Dorivor o‘simliklarni yetishtirishda innovatsion texnologiyalar	180	6	2
1.06	DO‘RM1304	Dorivor o‘simlik resurslari va muhofazasi	120	4	3
1.07	DO‘BXM1306	Import va eksportbop dorivor o‘simliklar	180	6	3
1.08	DO‘XATTM1306	Dorivor o‘simliklar xom ashyosini tayyorlash texnologiyasi	180	6	3
1.09	DO‘UITM1106	Dorivor o‘simlik urug‘chiligida innovatsion texnologiyalar	180	6	1
2.00		Tanlov fanlari	420	14	2,3
2.00		<i>Tanlov fanlari</i>	420	14	2,3
	Kvalifikatsiya	Dorishunos-agronom, texnolog, pedagog-tadqiqotchi			
3.00		Ilmiy faoliyat	1800	60	(1,2,3,4)
		Ilmiy-tadqiqot ishi va magistrlik dissertatsiyasini tayyorlash hamda himoya qilish	1080	36	(1,2,3,4)
		Ilmiy -pedagogikish	360	12	(1,2,3,4)
		Ilmiy amaliyot (tajriba o‘rtirish	360	12	4
		HAMMASI	3600	120	

Bibliografik ma'lumotlar

UO'K 633.88

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, ta'lim yo'nalishi, kasbiy faoliyat obyekti, kasbiy faoliyat sohasi, magistraturaning o'quv reja va fan dasturi (magistratura dasturi), profil, o'qib o'rganish natijalari, o'quv davri, masofaviy axborot texnologiyalari, ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlar, dorivor o'simliklar turlarini tanlash, dorivor o'simliklarni yetishtirish sohasi, dorivor xom – ashyosi sifatini baholash va nazorat qilish, mustaqil ta'lim, ishlab chiqarish, tashkiliy-boshqaruv faoliyati, ilmiy amaliyoti, davlat attestatsiyasi, oliy ta'lim muassasasi, ta'lim jarayoni, texnik qabul qilish, ishlab chiqarish, loyihalash, ilmiy – tadqiqot jarayoni, maxsus fanlarni o'qitish metodikasi, axborot-kommunikativ tizimlar, zamonaviy tadqiqot metodlari, axborot va zamonaviy pedagogik texnologiyalar, modellar va modellash, zamonaviy o'lchov asboblari, ilmiy – tadqiqotlarni tashkil qilish, virtual elektron bilim manbalari, nazariy.

Ishlab chiquvchilar, kelishilgan asosiy kadrlar iste'molchilari

ISHLAB CHIQILGAN:

Toshkent davlat agrar universiteti

Birinci prorektor S.Y. Islamov

2024 yil "06"

M.O'.

KELISHILDI:

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy ta'limni rivojlantirish tadqiqotlari markazi

Direktor M. Boltabayev

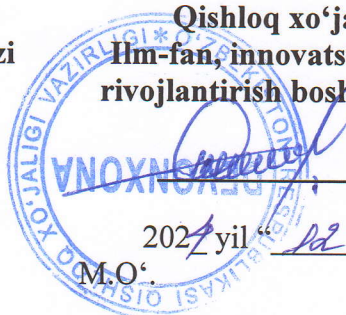
2024 yil "06"
M.O'.

O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligi Ilm-fan, innovatsiyalar va ta'limni rivojlantirish boshqarmasi boshlig'i

T. Ataqulov

2024 yil "06"
M.O'.

O'rmon xo'jaligi ilmiy-tadqiqot instituti

Direktor S. Arabov

2024 yil "06"
M.O'.

Guliston davlat universiteti

Rektor M. Xodjiyev

2024 yil "06"
M.O'.

Dorivor o'simliklarni yetishtirish va qayta ishlash ilmiy-ishlab chiqarish markazi

Direktor G'. Jurayev

2024 yil "06"
M.O'.

GERBOFARM X/K

Direktor B. Iskandarov

2024 yil "06"
M.O'.

